

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője** (fél címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a **alperes jogi képviselője** által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, megbízási díj megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2015. november 4. napján kelt 35.P.20.982/2015/33. számú részítélete ellen, a felperes részéről 34. sorszám alatt, az alperes részéről 35. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 1.000.000 (egymillió) forint + ÁFA mértékű másodfokú részperköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes a módosított keresetében az alperessel kötött ügyvédi megbízási szerződés alapján sikerdíjként 7.041.746 Ft és 2014. március 14. napjától számított Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatai, továbbá a végrehajtási záradék kibocsátásával járó bruttó ügyvédi munkadíjként 513.185.475 forint és 2014. április 2. napjától számított Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a kereset jogalapját, összecszerűségét.

Az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, módosított viszontkeresetében 27.680.415 forint és 2014. április 1. napjától számított Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni a felperest, elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kártérítés, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Álláspontja szerint a felperes által jogellenesen visszatartott összeg 34.722.161 forint, amelyben elszámolta a felperes 2013. évi IV. negyedévi sikerdíj összegét 7.041.746 forintban és így adódott ki a viszontkereseti követelése.

Az elsőfokú bíróság a kereset tárgyában részítéletet hozott. Részítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 7.041.746 forintot és ennek 2014. március 14. napjától számított késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5.080.000 forint perköltséget.

A részítélet indokolása szerint a felperes mint megbízott és az alperes mint megbízó között 2009. december 15. napján megbízási keretszerződés jött létre az alperes hitel- és kölcsön szerződéseiből eredő követeléseinek jogi eljárás során történő érvényesítésére. A felek a szerződést 2011. január 3., majd 2012. március 22. napján módosították és módosításokkal egységes szerkezetbe foglalták. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes a megbízási szerződés alapján végrehajtási eljárásokat indított, a végrehajtási záradék 7/b. pontjában a végrehajtást kérő jogi

képviselője részére behajtandó, a végrehajtás elrendelésére járó ügyvédi díj mezőben a felperesi ügyvédi iroda bankszámláját tüntette fel. A felperes 2014. március 13. napján a 2013 IV. negyedévre vonatkozó sikerdíjaira számlát bocsátott ki 7.041.746. forint összegben, melyet az alperes nem fizetett meg. Az alperes 2014. április 1. napján 30 napos felmondási határidővel a megbízási keretszerződést felmondta. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek között a Ptk. 478. § (1) bekezdése szerinti megbízási szerződés jött létre, amelynek alapján az alperes díj fizetésére volt köteles. A megbízási szerződés IX.1. pontja meghatározta a felperest megillető díjazást, amely egyrészt fix díjból, másrészt sikerdíjból állt. A szerződés 4. számú melléklete szerint a fix összegű megbízási díj ügynként 6.000 forint + ÁFA, és ezen felül jár a sikerdíj a szerződésben rögzítettek szerint. A szerződésben az ügyvédi díj összetevőjeként nem került rögzítésre a felperes által hivatkozott 12/1994. (IX. 8.) IM. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3. §-a szerinti munkadíj. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a megbízási szerződés alapján a felperest nem illeti meg a Rendelet 3. §-ában foglalt munkadíj, mivel a díjazás összetevőinél ez nem került feltüntetésre. Ugyanakkor vizsgálta a bíróság, hogy jogszabály alapján megilleti-e a felperest ez a munkadíj. Az 1994. évi LXXX. törvény (Vht.) 34. § (1) és (5) bekezdése alapján megállapította, hogy a végrehajtási költségek között nem szerepel a végrehajtást kérő ügyvédnek a munkadíja, ezért a Vht. alapján az ügyvédi munkadíj a végrehajtást kérőt illeti meg. Utalt a Rendelet 1. § (1) bekezdésére és 2. § (1) bekezdésére, amelyek alapján kiemelte, hogy a végrehajtást kérő az ügy ura és ő dönt arról, hogy a díjmegállapodás alapján vagy a Rendeletben foglaltak szerint kéri az ügyvédi munkadíj megállapítását. A Rendelet 11. § (1) és (2) bekezdéséből sem látta levonhatónak azt a következtetést, hogy az ügyvédi munkadíj ténylegesen az ügyvédet illeti meg. Ugyanakkor megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy a Rendelet rendelkezései ellenére a szerződési szabadság körében a végrehajtást kérő és az ügyvéd megállapodhatnak, hogy a 3. § szerinti munkadíj az ügyvédet illesse meg, de a peres felek között ilyen megállapodás nem született. Utalt a 2/2013. (V. 9.) Polgári jogegységi határozat III. pontjának indoklására, amelynek alapján a Rendelet 3. §-a szerinti munkadíj a végrehajtást kérő költsége, ezért amennyiben az ügyvéd és a végrehajtást kérő között eltérő megállapodás nincs, e munkadíj a végrehajtást kérőt illeti meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint e tényen nem változtat, hogy a végrehajtási záradék 7.b. pontjában az ügyvéd bankszámlája került feltüntetésre. Miután a felperes és az alperes között létrejött megbízási szerződés a Rendelet 3. § szerinti munkadíjat nem tartalmazza megbízási díjként, a felperes keresetét e tekintetben, azaz az 513.185.475 forint követelés vonatkozásában mint megalapozatlant elutasította. Az elsőfokú bíróság 7.041.746 forint követelés jogalapját és összecszerúségét az alperes nem vitatta, ez a követelés nem a Rendelet 3. § -án, hanem a felek közötti szerződés sikerdíjra vonatkozó rendelkezésén alapult, így ezen összeg megfizetésére kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest. A késedelmi kamat mértékét a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján határozta meg figyelemmel arra, hogy a Ptk. 685. § c) pontja szerint az ügyvédi iroda nem gazdálkodó szervezet. Az elsőfokú bíróság a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítéletet hozott a kereset tárgyában figyelemmel arra, hogy a kereset, valamint az alperes viszontkeresete a Rendelet 3. §-ának értelmezésével volt kapcsolatos. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a kereseti követelése vonatkozásában 98,7%-ában pervesztes lett. A 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján az ügyvédi munkadíjat a 3. § (6) bekezdésére szerint 4.000.000 forint + ÁFA összegre mérsékelte a kifejtett ügyvédi munka mennyiségére tekintettel.

Az első fokú ítélet ellen a felperes és az alperes nyújtott be fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében az első fokú ítéletnek a marasztalást meghaladó keresetet elutasító rendelkezésének megváltoztatását, tartalmilag a 513.185.475 forint és késedelmi kamatainak megfizetésére irányuló kereset tekintetében közbenső ítélettel a jogalapfennállásának megállapítását kérte. Fellebbezésében hivatkozott a Ptk. 200. §, 205. §. (1) és (2) bekezdésében, valamint az 1998.

évi XI. törvény (Ütv.) 23. §-ában, eseti döntésekben foglaltakra, és mindezek alapján arra, hogy a szerződés tartalmává válnak külön kikötés nélkül, hallgatólagosan is, mindazon kötelezettségek, amelyek az adott szerződés természetéből, céljából, a felek közötti gyakorlatból, valamint szakmai szokásokból szükségszerűen következnek. Kiemelte, hogy a 2012. március 22. napján módosított, egységes szerkezetbe foglalt megbízási keretszerződés VI. pontja tartalmazza mindazon költségeket elnevezésük szerint, amelyek a végrehajtási eljárás kapcsán felmerülhetnek, amelyeket az alperes mint megbízó és végrehajtást kérő előlegezni vállalt. A felsorolásban ugyanakkor nem szerepel a végrehajtási kéréssel kapcsolatos ügyvédi munkadíj. Hivatkozott a VI. 3. pontban írtakra is. Mindezen megfogalmazásból megítélése szerint nem következik, hogy az alperes által nem vállalt költségeket felmerültük esetén az adósnak ne kellene megfizetnie. (Vht. 34. §), de az megkülönböztetően nem, hogy amennyiben a konkrét költséget a megbízott magára vállalta, az adóstól azt a megbízó javára kellene behajtani. A szövegezésből egyértelműnek tartotta, hogy az alperes nem vállalta a végrehajtás kérés ügyvédi munkadíját megelőlegezni, amelyet a felperes elfogadott, amelyből következően a felek megállapodása az volt, hogy a végrehajtás kérést a megbízott felperes a saját költségén végzi. Erre a megoldásra adott lehetőséget a 12/1994. (IX. 8.) IM. rendelet 1. § (2) bekezdése, amelyet a 4/2008. (II. 7.) IM. rendelet hatályon kívül helyezett. Ekként alkalmazandó a Ptk. 205. § (2) bekezdés második fordulója és a 12/1994. (IX. 8.) IM. rendelet, amely a kötelemben diszpozitív szabályként érvényesül. Az alperesnek is észlelnie kellett, hogy a közjegyzői záradék, a végrehajtói költségelőleg, felosztási tervek stb. lényegében valamennyi végrehajtói irat tartalmazta a végrehajtás kérés ügyvédi díját mint költségtényezőt. Ezzel ellentétes alperesi előadás nem foghatott helyt, figyelemmel az alperes nevében eljáró döntően jogász végzettségű munkatársakra, továbbá tekintettel arra, hogy a közel négy éves szerződési időtartam alatt az alperes részéről e tárgyban észrevétel, kifogás nem volt, sőt az alperes maga igényelte e költségek előlegezése alóli mentesítését, illetve hozzájárult ahhoz, hogy a jogszabályban foglalt összegerszerűség alapul vételével igényelje azt a felperes. Ez a gyakorlat a szakmai szokásoknak is mindenben megfelelt. Életszerűtlennek tartotta az elsőfokú bíróság értelmezését, mert az alkalmazott fix díj messze elmaradt a végrehajtás kéréséért igényelhető ügyvédi munkadíjtól, másrészt ez a bevétel alperesnél illetéktelen „extra profitot” termelne, sőt a végrehajtást kérő alperes még jogosulatlan ÁFA-összeggel is gazdagodna a már korábban kifejtettek szerint. Álláspontja szerint a szerződés VI. címéből kiindulva a peres felek kölcsönös döntése volt, hogy a felperes az ügyvédi munkadíj megelőlegezését nem kéri, azonban a jogszabályban megszabott mértékben, az adóssal szemben a saját kockázatára érvényesíti. Az összegerszerűség vonatkozásában az alperes által igényelt kimutatást nem tartotta értelmezhetőnek. A kifejtettek alapján meggyőződése szerint a keretszerződésben meghatározott fix díjon felül a végrehajtás kérés ügyvédi díja is megilleti, amely a Ptk. 478. § (4) bekezdése alapján a szerződés megszűnésével esedékessé vált. A végrehajtási eljárások megindításával kapcsolatban felmerült, és az alperes által nem fedezett képviselői díj összegével az alperes a felperes felé elszámolással, illetve megtérítési kötelezettséggel tartozik, azaz a felperest megilleti az általa kezdeményezett végrehajtási eljárásokban megállapított, költségtényezőként érvényesített követelése.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság részítéletének perköltség összegére vonatkozó rendelkezésének megváltoztatására irányult, a felperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja szerinti perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíj összegét indokolatlanul mérsékelte és így a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységhez képest is aránytalanság áll fenn. Részletesen kifejtette, hogy az első fokú eljárásban az alperes perbeli képviselőjének ellátása érdekében milyen ügyvédi tevékenységet fejtett ki; a 2000 végrehajtási eljárás tételes áttekintését, a több mint 5000 oldalnyi adatot, információt tartalmazó beadvány feldolgozását, abban szereplő adatok ellenőrzését, amelyek mind jelentős időbeli ráfordítást is igényeltek, továbbá át kellett tekinteni a kereset leszállítással érintett ügyeket.

Az elsőfokú bíróság minden esetben tételes előadásra, bizonyítékkal történő alátámasztására hívta fel az alperest. Mindezek alapján megítélése szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul hagyta figyelmen kívül azt a munka és idő ráfordítást, amelyet az alperesi jogi képviselőnek a perben el kellett látnia az érdemi védekezés körében, beleértve a vitatott összszerszerőségi kérdések bemutatását is. Ezért nem foghat helyt az ügyvédi munkadíj mérséklésére vonatkozó ítéleti rendelkezés. Ezen túlmenően sérelmezte az IM. rendelet 3. § (6) bekezdése alapján az indokolási kötelezettség elmulasztását, mivel a rendelet szerint megalapozott, részletes és meggyőző erejű indokolást igényel a munkadíj jelentős mértékű mérséklése, melynek hiányában is jogellenesnek tartotta az ügyvédi munkadíj mérséklését.

Az alperes ellenkérelme a felperesi fellebbezés tekintetében az első fokú részítélet helybenhagyására irányult megalapozottsága folytán. Kiemelten hivatkozott a Ptk. 219. §-ára, 474. §-ára, az 1998. évi XI. törvény 22. §-ára, továbbá a Vht. 34.§ (1) bekezdése alapján arra, hogy a felperes mint a végrehajtást kérő jogi képviselője nem volt alanya a végrehajtási eljárásnak, saját igényt nem érvényesíthetett.

A fellebbezések az alábbiak szerint nem alaposak.

Fellebbezéssel nem volt támadott a 7.041.746 forint és késedelmi kamatai megfizetésére vonatkozó részítéleti rendelkezés, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 228. § (4) bekezdés alapján nem érintette, az elsőfokú részítéletet a fellebbezési kérelmek között bírálta felül a fellebbezési kérelmekhez kötötten.

A Fővárosi Ítéltábla alapvetően egyetértett az első fokú bíróság részítéleti döntésével, annak indokaival a felek megbízás keretszerződésének értelmezésével, az ebből levont jogi következtetésekkel. Ugyancsak osztotta az álláspontját, miszerint a keretszerződést követően azt is vizsgálni kellett, hogy a felperest jogszabály alapján megilleti-e a követelt ügyvédi munkadíj. Ugyanakkor ennek a vizsgálatnak csupán arra kellett szorítkoznia, hogy van-e olyan kogens jogszabályi rendelkezés, amely alapján a végrehajtási eljárásban megállapítható ügyvédi díj kizárólagos jogosultja a közreműködő jogi képviselő.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a szerződési szabadság elvéből következően nem voltak a felek elzárva attól, hogy a Rendelet rendelkezései ellenére akként állapodjanak meg, hogy az annak 3. §-a szerinti munkadíj az alperest illesse. Ugyanakkor, ha a felperes álláspontja helytálló is lenne, és a Rendelet alapján a végrehajtási eljárásban való közreműködéséért járó díj őt és nem a felperest illetné, akkor is lehetőségük lett volna a feleknek ezzel ellentétes tartalmú díjmegállapodás megkötésére.

Miután nincs olyan kogens rendelkezés, amely alapján a felperest illetné a végrehajtási eljárásban befolyó ügyvédi munkadíj, a felek jogviszonyára - beleértve a felperes díjazását is - a megbízási keretszerződést kellett irányadónak tekinteni.

Márpedig a felek keretszerződésének VI. pontja - a 4. számú melléklettel együtt - részletes rendelkezéseket tartalmaz a felperest megillető díjazásról, amely nem terjed ki a Rendelet alapján az adóst terhelő ügyvédi költségre.

A 2012. március 22. napján módosított, egységes szerkezetbe foglalt megbízási keretszerződés IX.5. pontjában rendelkeztek a szerződő felek a polgári eljárásban a bíróság által megítélt ügyvédi munkadíjról, annak megbízott általi érvényesíthetőségéről. E szerződéses rendelkezés kiterjesztő értelmezése kizártsága (Ptk. 207. §) okán nem volt vonatkoztatható a végrehajtási eljárásban érvényesített munkadíjra. Ugyanakkor arra engedett következtetni, hogy amennyiben a szerződő felek szerződési akarata arra irányult volna, hogy a végrehajtási eljárásban érvényesített és az adós által megtérített ügyvéd munkadíj is az ügyvédet illesse meg, nem lett volna akadálya a megbízási

szerződésben rögzíteni. Ez azonban nem történt meg, így erre tekintettel sem alapos a felperesnek a Rendelet alapján érvényesített munkadíjigénye.

A felperes a fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az ítéletábra szükségesnek tartja az alábbiakra is rámutatni:

A fellebbezés arra hivatkozott, hogy a megbízási keretszerződés költségek viseléséről rendelkező VI. fejezete mindazon költségeket felöleli, amelyek a végrehajtási eljárás felmerülhetnek, s melyeknek előlegezését az alperes vállalta, s ezek között a végrehajtás kérésével kapcsolatos ügyvédi munkadíj nem szerepel, továbbá a 3. pont szerint az itt megjelölt költségeken felül saját költségén vállalta teljesíteni a megbízást. Tévesen vont le e körülményből azt a következtetést, hogy az adós által megfizetett ügyvédi költségek őt illetik. Tévedése arra vezethető vissza, hogy nem tett különbséget a végrehajtás során felmerülő költségek (Vht. 34. §), illetve a megbízási szerződés teljesítésével együtt járó költségek (Ptk. 479. §) között. A felek között létrejött megbízási keretszerződés VI. fejezete ez utóbbiak viselését rendezte, mégpedig a Ptk. 479. §-ának diszpozitív rendelkezéseitől eltérően. Kiemeli az ítéletábra, hogy abból a körülményből, hogy az alperes a keretszerződésben nem vállalta az ügyvédi munkadíj előlegezését, nem vezethető le a felek azon megállapodása, miszerint az adóstól behajtott ügyvédi munkadíj a felperest illetné. Kifejezetten nem következik ebből a megállapodásból, hogy az alperes „értelemszerűen hozzájárult” volna ahhoz, hogy a felperes a jogszabály alapján járó díjat igényelhesse.

A Rendelet 2. § (1) bekezdésének megfogalmazásából is egyértelmű, hogy a végrehajtást kérőnek a végrehajtási eljárásban az ügyvédi képviselővel felmerülő költségei érvényesítésére ő és nem a jogi képviselő jogosult. Helyesen utalt az alperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy annak a jogviszonynak, amelynek kereteit a végrehajtandó határozat, illetve a végrehajtási eljárás szabályai határozzák meg, a felperes mint az alperes képviselője nem alanya, az alperes mint végrehajtást kérő áll jogviszonyban az adóssal, így az e jogviszony keretében keletkező jogok őt és nem a felperest jogosítják az adóssal mint kötelezettel szemben.

Ugyancsak tévesen hívta fel a felperes a BDT 2005.1281. számú jogesetét. A jogeset elbírálása során a Szegedi Ítéletábra is rámutatott, hogy a szerződés létrejöttéhez annak lényeges tartalmi elemeiben való megállapodás szükséges, és csupán az ennek megléte esetén kerülhet egyáltalán szóba - mint hallgatóságos megállapodással a szerződés részévé tett tartalom - mindazon kötelezettség, amely az adott szerződés természetéből és céljából, a felek közötti korábbi gyakorlatból, valamint a kialakított szakmai szokásokból szükségszerűen következik.

Bár a kialakult egységes bírói gyakorlat szerint a megbízási szerződésnek nem szükségképpen lényegi tartalmi eleme a díjazásban való megállapodás, hiszen ennek elmaradása esetén is létrejön a szerződés, azonban a felek a felperes díjazására vonatkozó részletes ügyleti szabályokban megállapodtak. Ennek nem volt része a Rendelet szerint az adóstól befolyó ügyvédi munkadíj. Az a fenti BDT szerinti jogértelmezés mellett sem válhatott a szerződés részévé, miután a díj mértékének meghatározása nyilvánvalóan a felek közötti egyedi megállapodást tesz szükségessé, az nem következik szükségszerűen a szerződés természetéből, céljából, a felek korábbi gyakorlatából, de a kialakult szakmai szokásokból sem.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes 513.185.475 forint munkadíj megfizetésére irányuló kereseti kérelmét.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről való rendelkezése körében az ügyvédi munkadíj mértékét megalapozottan állapította meg. A jelen ügyben a pertárgyérték rendkívül magas, melyhez képest alapvetően a kifejtett ügyvédi tevékenység alapulvételével helytállóan határozta meg mérlegeléssel az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM. Rendelet 3. § (6) bekezdését alkalmazva. Az

ügyvédi munkadíj mérséklésének indokát adta az elsőfokú bíróság. A felek közötti jogvita alapvetően jogalapi volt, ezért erre is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított mérsékelt összegű ügyvédi munkadíj felemelésére kellő alapot nem látott.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettek értelmében az elsőfokú bíróság részítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A fellebbezések eredménytelenek voltak, ezért a fellebbezési eljárásban felmerült költségek viseléséről a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezések pertárgyértékének alapulvételével határozott a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján, melyben az ügyvédi munkadíjat főként a pertárgyértékhez képest kifejtett ügyvédi tevékenységet értékelve a 32/2003. (VIII. 22.) IM. Rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés szerint mérlegeléssel állapította meg.

Budapest, 2016. március 24.

. Németh László s.k.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó s.k.. Molnár Ágnes s.k.

előadó bíró

bíró